Uchwała Nr 281/ XXXII/ 2018

Rady Gminy Włodowice

z dnia 30 października 2018 roku

w sprawie: gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),

Rada Gminy Włodowice

uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018 - 2023" stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Włodowice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący

Rady Gminy Włodowice

Alojzy Leśniak

Elżbieta KURZAK
RADCA PRAWNY
Kt - 1071

Załącznik

do Uchwały Nr 281/ XXXII/ 2018

Rady Gminy Włodowice

z dnia 30 października 2018 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2018-2023

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym jego osobowość, poglądy, system wartości . Istotną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają relacje pomiędzy rodzicami, oparte zrozumieniu i miłości. To właśnie rodzice, opiekunowie są wzorem do naśladowania dla dzieci. Gdy dochodzi do dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań i funkcji, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, naruszane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny bywają niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz społecznymi. Przemoc może być jednocześnie skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i należy klasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych, które wpływają na dużą szkodliwość społeczną.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.).o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 2 pkt. 2 zdefiniowała przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

O przemocy w rodzinie mogą świadczyć cztery warunki:

1) działanie podejmowane jest z pewną intencją (zmuszenie do posłuszeństwa, uzyskanie przewagi).

2) jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą (np. ekonomiczna, fizyczną).

3) osoba, która doświadcza przemocy doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

4) działania jednej osoby naruszają prawa i dobra osobiste drugiej.

Zjawisko przemocy w rodzinie jest powszechne i stanowi poważny problem społeczny. Doświadczanie przemocy ze strony najbliższej osoby może skutkować licznymi problemami psychicznymi i ponosić za sobą koszty ekonomiczne i społeczne. Przemoc w rodzinie przybiera formy: przemocy fizycznej, seksualnej, psychicznej, ekonomicznej, zaniedbanie. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Przeważnie jest to proces długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1) przemoc fizyczna – jej głównym celem jest naruszanie nietykalności fizycznej, zadanie ofierze bólu fizycznego, pogorszenie jej zdrowia, uszkodzenie ciała lub pozbawienie ją życia (popychanie, uderzanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie rękami jak i przedmiotami, itp.).

2) przemoc seksualna – to zachowanie mające na celu zmuszanie ofiary do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności (wymuszanie pożycia seksualnego, sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi itp.).

3) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest naruszenie godności osobistej (wyzywanie, izolowanie, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów, krytykowanie, poniżanie, upokarzanie, stosowanie gróźb itp.).

4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, które ma na celu naruszenie własności, uzależnienie ekonomiczne ofiary od sprawcy (uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, odbieranie zarobionych pieniędzy, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp.).

5) zaniedbanie – to stałe, ciągłe nie zaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych, naruszenie obowiązku opieki (niedostarczanie pożywienia, leków, ubrań, zaniedbanie podstawowych potrzeb drugiego człowieka).

Przemoc w rodzinie ma negatywne konsekwencje i jest przestępstwem z art. 207 Kodeksu Karnego. Prowadzi do uszkodzeń ciała ofiary, zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci. Istnieją jednak powody by sądzić, że przemoc rodzinna dotyczy także często mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

II. PODSTAWY PRAWNE

W programie uwzględnia się zasady określone w:

1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;

3) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu

alkoholizmowi;

4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta";

5) Uchwała Nr 36/V/2011 Rady Gminy Włodowice z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego we Włodowicach oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

III. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY WŁODOWICE

W celu należytego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie Włodowice, z uwzględnieniem istnienia problemu przemocy w rodzinie. Na dzień 31.12.2017r. gmina Włodowice liczyła 5.224 mieszkańców, w tym 2.654 kobiet i 2.570 mężczyzn. W roku 2017 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu wyniosła 205, z czego 113 osób długotrwale. Z pomocy i wsparcia społecznego w formie świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze korzystało 212 osób.

Wykres 1: Liczba osób, która doświadczyła przemocy z rozróżnieniem na płeć.

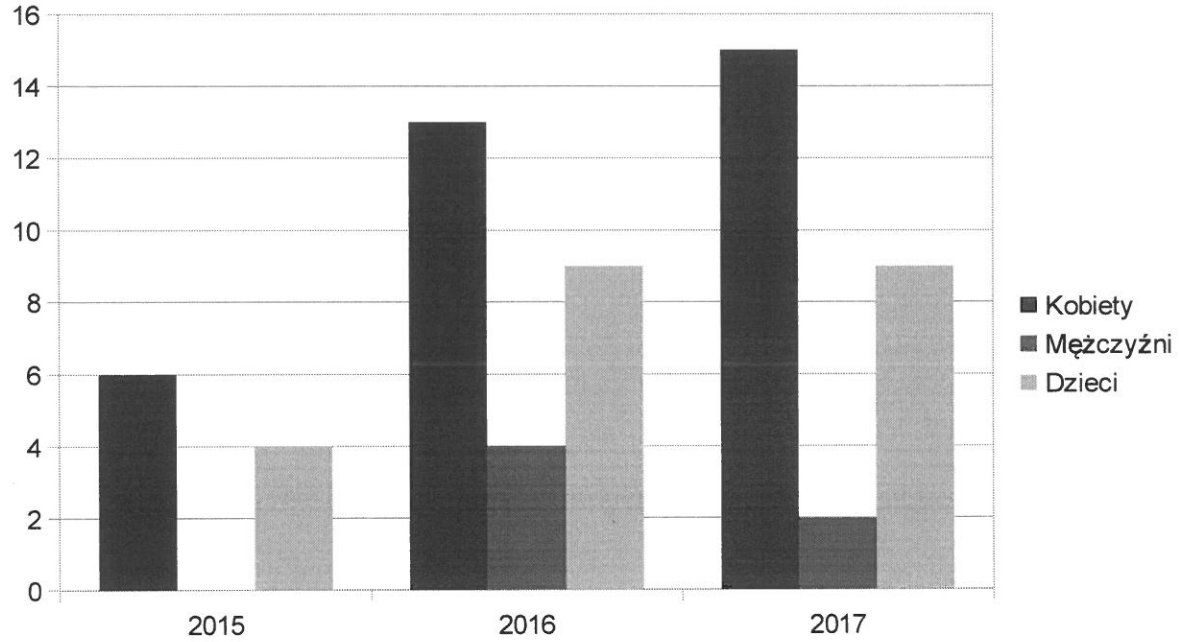

Źródło: Sprawozdania resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2015 – 2017.

Z przeprowadzonej analizy danych wynika, że osobami narażonymi na doznawanie przemocy w większości są kobiety oraz dzieci, natomiast to mężczyźni częściej są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy.

Wykres 2: Niebieskie karty prowadzone przez Zespół Interdyscyplinarny we Włodowicach na przestrzeni 2015 – 2017.

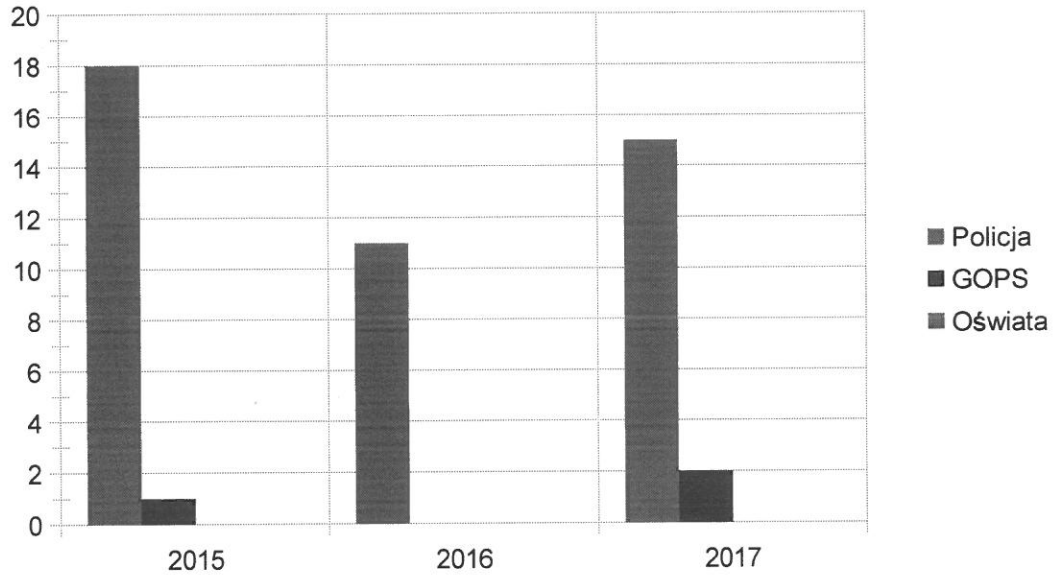

Źródło: Sprawozdania resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2015 – 2017.

Z powyższego wykresu wynika, iż w roku 2015 prowadzono 19 formularzy „Niebieskich Kart – A" , w tym 18 zostało założonych przez Policję oraz 1 przez pracownika socjalnego. Natomiast organ oświaty i służba zdrowia nie zanotował przypadku występowania przemocy.

Następnie w roku 2016 prowadzono 11 formularzy „Niebieskich Kart – A", które sporządziła Policja na miejscu interwencji.

Kolejno w roku 2017 prowadzono 17 formularzy „Niebieskich Kart – A", w tym 15 sporządziła Policja, a 2 pracownik socjalny. Jak w ubiegłych latach oświata i służba zdrowia nie odnotowały przypadków przemocy.

Wykres 3: Zakończone procedury Niebieskiej Karty w gminie Włodowice

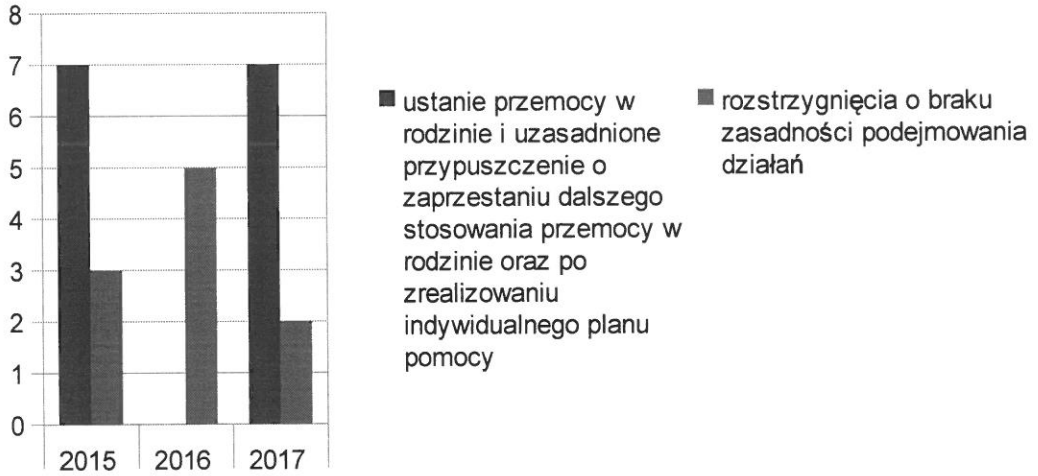

Źródło: Sprawozdania resortowe z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2015 – 2017.

Z powyższego wykresu wynika, iż w roku 2015 zakończono 10 formularzy „Niebieskich Kart – A" , w tym 7 ze względu na ustanie przemocy w rodzinie oraz 3 na podstawie braku zasadności podejmowania działań.

Następnie w roku 2016 zakończono 5 formularzy „Niebieskich Kart – A", wszystkie na podstawie braku zasadności podejmowania działań.

Kolejno w roku 2017 zakończono 9 formularzy „Niebieskich Kart – A", w tym 7 ze względu ustanie przemocy w rodzinie oraz 2 na podstawie braku zasadności podejmowania działań.

W 2017 roku w punkcie konsultacyjnym z pomocy psychologiczniej skorzystało 7 osób, w tym 6 kobiet i 1 dziecko.

IV. ZASOBY GMINY WŁODOWICE W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

1) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin (pracownicy socjalni, dzielnicowy, kurator, pedagodzy, psycholog, pracownicy służby zdrowia).

2) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą, tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy wraz z zespołem kuratorskiej służby sądowej, Prokuratura Rejonowa, placówki

oświatowo-wychowawcze, zakłady opieki zdrowotnej, , Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, kościoły.

V. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

1) Współpraca samorządu gminnego z samorządami powiatowym i wojewódzkim.

2) Dokształcanie pracowników poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

3) Znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.

4) Współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.

VI. ZAGROŻENIA W REALIZACJI PROGRAMU

1) Nieprawidłowe wzorce zachowań społecznych.

2) Stereotypy na temat przemocy w rodzinie.

3) Problem uzależnień w rodzinach.

4) Brak współpracy niektórych rodzin związanych z przezwyciężeniem kryzysów.

5) Zbyt mała współpraca interdyscyplinarna ze strony niektórych instytucji.

VII. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Włodowice, zwiększenie skuteczności ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz usprawnienie współdziałania służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Adresaci Programu:

- osoby i rodziny doświadczające przemocy domowej,

- osoby i rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy,

- przedstawiciele instytucji , służb i organizacji pozarządowych pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

Do szczegółowych celów zalicza się:

1) Synchronizacja działań podmiotów lokalnych:

1.1) Współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego we Włodowicach z jednostkami pomocowymi na terenie powiatu i województwa w celu skutecznego i szybkiego podejmowania decyzji zmierzających do przywrócenia bezpieczeństwa oraz zaprzestania przemocy w rodzinie, jak i również planowanie oraz realizacja czynności pomocowych na podstawie diagnozy potrzeb.

Zadania Zespołu:

- kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie tego zjawiska,
- wypracowanie procedury interwencji kryzysowej wobec osób doświadczających i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnej strategii postępowania,
- kierowanie osób do odpowiednich specjalistów,
- monitorowanie sytuacji w rodzinach,w których dochodzi do przemocy, w szczególności uruchamianie współpracy między różnymi instytucjami pomocowymi,
- zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty",
- gromadzenie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy domowej,
- analiza wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pod kątem związku między nadużywaniem alkoholu a stosowaniem przemocy,
- występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełniania czynów określonych w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty"
- liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty"
- liczba posiedzeń grup roboczych

1.2) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – w celu wsparcia prawnego i psychologicznego osób doświadczających przemocy oraz do realizacji działań korekcyjno – edukacyjnych oraz wsparcia psychologicznego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Zadania Punktu Poradnictwa:

- dyżury specjalistów: psychologa, prawnika, terapeuty, pracownika socjalnego.

- udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- udzielanie wsparcia psychologicznego i prawnego,
- gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno – korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- Liczba porad udzielonych osobom doświadczającym przemocy
- Liczba sprawców przemocy objętych działaniami terapeutycznymi
- Liczba rodzin objętych działaniami przemocy.

2) Systematyczna edukacja środowiska lokalnego:

2.1) Przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym – w celu ułatwienia dostępu do podstawowej informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Gminy na temat przemocy domowej.

Zadania:

- rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawisk przemocy,
- rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
- udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, plakatów,
- liczba osób uczestnicząca w szkoleniach na temat przemocy dla kadry służb pomocy społecznej i innych podmiotów realizujących Program.

2.2) Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposób radzenia sobie z agresją i złością – w celu nabycia umiejętności rozwiązywania konfliktów.

Zadania:

- edukacja dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach i świetlicach środowiskowych, przeprowadzanie szkolnych programów profilaktycznych przemocy, wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promując zachowanie bez agresji,
- edukacja dorosłych poprzez poradnictwo, warsztaty dla rodziców.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych
- liczba zrealizowanych form aktywnego spędzania czasu wolnego,
- liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat przemocy dla kadr służb pomocy społecznej i innych podmiotów realizujących Program.

VIII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada:

1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,

2) zapewnienie osobom doznającym przemocy profesjonalnej pomocy,

3) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,

4) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodziny doświadczających przemocy,

5) zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy dla osób doświadczających przemocy.

Realizatorem programu jest Zespół Interdyscyplinarny we Włodowicach przy udziale Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z :

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włodowicach,
- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Zawierciu,
- sołectwami,
- szkołami,
- policją,
- sądem,
- prokuraturą,
- organizacjami pozarządowymi i kościołem katolickim.

IX. MONITORING I EWALUACJA

W celu osiągnięcia założonych rezultatów Program ten musi być poddawany monitoringowi i ewaluacji. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o sprawozdawczość, przez jednostki i instytucje realizujące zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy. Natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włodowicach raz na rok jest odpowiedzialny za analizę realizacji

Programu w oparciu o dane uzyskane za rok poprzedzający, przekazane przez jednostki realizujące Program.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włodowicach, we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program w gminie.

X. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Włodowicach do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Wójtowi Gminny Włodowice i Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu za poprzedni rok sprawozdawczy.

XI. ZASADY FINANSOWANIA

Środki własne gminy przewidziane w planie finansowym poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Włodowice oraz środki przeznaczone w palnie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Środki na finansowanie zadań mogą być pozyskane z innych źródeł.